

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/446/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2512209682
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2012:2512209682.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Obec Ratnovce, so sídlom Ratnovce č. 152, IČO: 011002, zastúpeného advokátom: JUDr. Alexander Kostolanský, so sídlom Piešťany, Štúrova 4, proti odporcom: 1. PALEUM, s.r.o., so sídlom Bratislava, Račianska 155, IČO: 45 642 184, zastúpeného advokátom: JUDr. Juraj Gavalec, so sídlom Trnava, Teodora Tekela 23, 2. M. B., bytom O., B. XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Miloš Papcun, so sídlom Piešťany, Vajanského 5270/1A, o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu 1. proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 23. augusta 2012 č.k. 4C/96/2012-19, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a konanie o nariadenie predbežného opatrenia **z a s t a v u j e**.

Vec **p o s t u p u j e** Obvodnému pozemkovému úradu Trnava.

Odporcom 1. a 2. sa náhrada trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd na návrh navrhovateľa nariadil predbežné opatrenie, ktorým výrokom I. odporcom 1. a 2. uložil povinnosť zdržať sa navážania stavebnej sute, resp. iných stavebných materiálov a stavebného odpadu na parc. č. 2300/83 - orná pôda vo výmere 672 m² zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. P. a na parc. č. 2300/82 - orná pôda vo výmere 5 256 m² zapísanej na LV. č. XXXX kat. úz. P. Výrokom II. prvostupňový súd navrhovateľovi uložil, aby v lehote 30 dní od doručenia predbežného opatrenia podal návrh na začatie konania vo veci samej. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2 a 8, § 76 ods. 1 písm. f), ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. S poukazom na obsah návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia skonštatoval, že sa s jeho skutkovými a právnymi dôvodmi stotožňuje a dospel k záveru, že návrh je dôvodný, a preto mu v celom rozsahu vyhovel. Zároveň súd zdôvodnil potrebu nariadenia predbežného opatrenia nevyhnutnosťou zabránenia protiprávnemu konaniu odporcov 1. a 2., ktorí opakovane porušujú ustanovenia zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane životného prostredia a poľnohospodárskej pôdy a zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov, ktoré vyvoláva odôvodnenú obavu bezprostredne hroziacej ujmy spočívajúcej v znehodnotení ornej pôdy a v poškodení životného prostredia. Súčasne vo výroku II. súd uložil navrhovateľovi v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať návrh na začatie konania vo veci samej s tým, že ak v zmysle § 77 ods. 1 písm. a) O.s.p. navrhovateľ v lehote návrh nepodať predbežné opatrenie zanikne.

Proti tomuto rozhodnutiu podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie odporca 1., ktorým sa domáhal, aby odvolací súd prvostupňové rozhodnutie zmenil a vo vzťahu k žalovanému 1. návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Poukázal na to, že zo samotného návrhu a následne

i z odôvodnenia uznesenia nevyplýva akým spôsobom bola aspoň osvedčená potreba nariadenia predbežného opatrenia vo vzťahu k odporcovi 1. Samotný návrh je zameraný na odporcu 2. a vo vzťahu k odporcovi 1. obsahuje len údaj, že je vlastníkom pozemku. Odporca 1. pritom predmetný pozemok prenajal odporcovi 2. a nie je pravdou, že by sa odvolateľ dopúšťal nelegálnej činnosti na danom pozemku a že je mu to teda potrebné predbežným opatrením zakázať. Odporca 2. pritom nie je zástupcom odporcu 2. (zrejme odporcu 1.), čo je z výpisu z Obchodného registra nepochybné.

Ostatní účastníci odvolací návrh nepodali.

Navrhovateľ k doručenému odvolaniu predložil prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomné vyjadrenie, ktorým podľa obsahu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu potvrdil. Poukázal na to, že odporca 1. si asi dostatočne neuvedomuje, že výkon práv a povinností k nehnuteľnostiam prináleží výlučne vlastníkovi pozemku, čo platí aj v medziach stavebného zákona. Úlohou navrhovateľa ako stavebného orgánu nie je skúmať kto na pozemkoch uskutočňuje stavebnú činnosť a to zvlášť v prípade, keď ani nebolo vydané stavebné povolenie, resp. začaté stavebné konanie. Odporca 1. pritom opomenul uviesť aké opatrenia ako výlučný vlastník pozemku urobil, aby zabránil nelegálnej činnosti, ktorá sa tam preukázateľne deje potom čo sa o tejto skutočnosti dozvedel. Vzhľadom na to podané odvolanie považuje za nedôvodné a navrhuje, aby odvolací súd prvostupňové rozhodnutie potvrdil, pričom na skutočnostiach uvedených v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a tiež v žalobnom návrhu v celom rozsahu trvá.

Odporca 2. vo svojom písomnom odvolaní k doručenému odvolaniu odporcu 1. prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že nie je v nájomnom vzťahu s odporcom 1., nie je ani spoločníkom, konateľom, prokuristom odporcu 1. Nevie z akého zdroja si navrhovateľ zabezpečoval dôkazy, ktorými sa snaží presvedčiť súd, že je organizátorom vyvážania stavebného odpadu na dané parcely, ku ktorým nemá vlastnícky a ani iný majetkový vzťah. V blízkosti dotknutých parciel sa nachádza iná parcela č. 2300/78, ktorú so súhlasom vlastníčky spravuje, resp. vykonáva dohľad, aby sa na nej nerealizoval vývoz stavebného odpadu.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom jeho rozsahu bez ohľadu na to, že odvolaním odporcu 1. bola napadnutá iba tá časť, ktorou odporcovi 1. bola uložená povinnosť zdržať sa daného konania, keďže od tej časti výroku, ktorá sa týka odporcu 1. je závislý i výrok v časti týkajúcej sa odporcu 2., keď podľa návrhu má dochádzať k nelegálnemu vývozu stavebného odpadu na dotknutých pozemkoch spoločnou činnosťou oboch odporcov, pričom v návrhu navrhovateľ označil odporcu 2. ako zástupcu odporcu 1. (§ 206 ods. 2 veta druhá O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že v danej veci nie je daná právomoc súdu konať, a preto je nevyhnutné napadnuté uznesenie zrušiť, konanie zastaviť a vec postúpiť príslušnému orgánu.

Dopytom na Okresný súd Piešťany bolo zistené, že navrhovateľ na základe druhého odseku výroku preskúmaného uznesenia podal v súdom v stanovenej lehote návrh na začatie konania vo veci samej dňa 7.8.2012, pričom konanie je vedené na Okresnom súde v Piešťanoch pod č.k. 7C/140/2012. V dôsledku toho k zániku predbežného opatrenia v zmysle § 77 ods. 1 písm. a) O.s.p. nedošlo.

Ak prvé súd musí vždy v rámci splnenia podmienok konania skúmať, či je daná právomoc súdu vo veci konať.

Z návrhu bolo zistené a pripojenými listinnými dôkazmi i osvedčené, že odporca 1. je vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. P. parc. č. 2300/83 zapísanej na LV č. XXXX a parc. č. 2300/82 zapísanej na LV č. XXXX. Pripojenými fotografiami, záznamom miestneho šetrenia i trestným oznámením podaným

navrhovateľom bolo tiež osvedčené, že na týchto parcelách dochádza k nelegálnej skládke stavebného odpadu, ktorú podľa navrhovateľa majú organizovať odporcovia 1. a 2. Navrhovateľ s poukazom na svoje právomoci z oblasti územného plánovania a stavebného zákona č. 50/1976 Zb., ako aj priestupkového konania zák. č. 372/1990 Zb. a tiež ochrany životného prostredia zák. č. 17/1992 Zb., podal proti odporcom 1. a 2. trestné oznámenie a zároveň sa podaným návrhom domáha predbežného zásahu zo strany súdu nariadením predbežného opatrenia.

V zmysle § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V zmysle ods. 3 iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní len ak to ustanovuje zákon.

V zmysle § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

V zmysle § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, ak odvolací súd zruší rozhodnutie môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu do právomoci, ktorého patrí.

V zmysle citovaného § 103 O.s.p. súd musí kedykoľvek za konania, teda i v odvolacom konaní, prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci. Jednou zo základných podmienok konania je i právomoc súdu vymedzená v citovanom § 7 O.s.p. Nedostatok právomoci súdu je potom neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania následkom, ktorého v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. musí súd konanie zastaviť a ak už prebieha odvolacie konanie v zmysle citovaného § 221 ods. 1 písm. a) a ods. 2 musí byť rozhodnutie prvostupňového súdu zrušené a vec postúpená orgánu do právomoci, ktorého patrí.

Z obsahu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyplýva, že navrhovateľ ako orgán samosprávy a prenesenej štátnej správy sa ním domáha voči vlastníčkovi dotknutých parciel a tretej osobe zásahu, ktorý má smerovať k ochrane životného prostredia, resp. poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

V zmysle § 1 písm. c) zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy... v účinnom znení, tento zákon ustanovuje ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie. V zmysle § 2 písm. b) tohto zákona poľnohospodárskou pôdou sa rozumie produkčne potencionálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmelnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávnaté porasty. V zmysle § 12 poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu, pričom podľa § 17 ods. 1 na nepoľnohospodárske účely možno použiť poľnohospodársku pôdu len na základe rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy, ktoré vydáva orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy, v ktorého obvode sa poľnohospodárska pôda navrhovaná na odňatie nachádza. Následne v zmysle § 19 citovaného zákona, ak orgán ochrany

poľnohospodárskej pôdy zistí, že niekto zabral poľnohospodársku pôdu bez rozhodnutia o odňatí na stavebný zámer alebo iný zámer postupuje podľa písm. a) alebo b) citovaného ustanovenia. Podľa piatej časti citovaného zákona štátnu správu ochrany poľnohospodárskej pôdy tvorí: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Krajský pozemkový úrad a obvodný pozemkový úrad. Podľa § 23 do pôsobnosti obvodného pozemkového úradu okrem iného patrí pod písmenom f) prejednávacie priestupky podľa § 25 a pod písmenom g) ukladanie pokút podľa § 26.

V zmysle § 25 ods. 1 písm. e) cit. zák. priestupku na úseku ochrany poľnohospodárskej pôdy sa dopustí ten, kto v rozpore s týmto zákonom zabral a použil poľnohospodársku pôdu na nepoľnohospodársky účel (§ 17 a § 19). Okrem toho, že orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy môže rozhodnutím uložiť za priestupky a správne delikty zákonom upravené pokuty, v zmysle § 26 ods. 7, môže súčasne nariadiť, aby v určenej lehote boli vykonané opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré pokuta bola uložená. Podľa § 28 citovaného zákona pritom na konanie a rozhodovanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách a usporiadaní vlastníctva, v pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách § 5 ods. 5 písm. k) obvodný pozemkový úrad má v kompetencii rozhodovať v správnom konaní o ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní pritom v § 43 umožňuje správnemu orgánu pred skončením konania v rozsahu nevyhnutne potrebnom na zabezpečenie jeho účelu podľa písm. a) uložiť účastníkom, aby niečo vykonali, niečoho sa zdržali alebo niečo strpeli, teda umožňuje správnemu orgánu nariadiť vo veci predbežné opatrenie.

Okrem vyššie uvedeného v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí jeho § 30 príslušné orgány štátnej správy pre životné prostredie sú oprávnené v prípadoch keď hrozí závažné poškodenie životného prostredia alebo keď k poškodeniu už došlo rozhodnúť o dočasnom zastavení alebo obmedzení činnosti, ktorá môže toto poškodenie spôsobiť alebo ho už spôsobila, na dobu najdlhšie 30 dní (predbežné opatrenia) a súčasne navrhnúť opatrenia na nápravu vecne príslušným orgánom štátnej správy, podrobnosti ustanovia osobitné predpisy.

S poukazom na citované ustanovenie § 7 O.s.p. civilná právomoc súdov Slovenskej republiky predstavuje sumár právnych záležitostí prevažne súkromno-právneho charakteru (iného charakteru len keď to zákon výslovne pripúšťa), ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú v rámci svojej rozhodovacej pôsobnosti ako orgány ochrany práva. Z procesného hľadiska civilná právomoc súdov predstavuje procesnú podmienku konania, ktorej nedostatok predstavuje neodstrániteľnú vadu konania (§ 103 a § 104 O.s.p.). Absencia civilnej právomoci má vždy za následok zastavenie konania a postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie tomu orgánu, do ktorého právomoci daná vec patrí (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Súdy teda neprejednávajú a nerozhodujú právne veci vyplývajúce z verejno-právnych vzťahov (z výnimkou prípadov ako zákon výslovne zveruje takéto veci do právomoci civilného súdu).

Občianskoprávnymi vzťahmi sú pritom majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občiansko-právne vzťahy neupravujú iné zákony (§ 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Tieto vzťahy sú upravené normami súkromného práva a sú založené na princípoch právnej rovnosti ich subjektov, práva a povinnosti, ktoré sú obsahom právnych vzťahov tejto povahy vznikajú na základe prejavov vôle vyplývajúcich z princípu autonómie vôle ich subjektov. Naopak vzťahy, ktoré sú založené na nerovnom právnom postavení ich účastníkov a v ktorých orgány verejnej moci rozhodujú o právach a povinnostiach účastníkov na báze autoritatívnosti, sú vzťahy verejnoprávne.

S poukazom na vyššie uvedené v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že daný právny vzťah, na základe ktorého sa navrhovateľ - obec ako orgán samosprávy a čiastočne i štátnej správy domáha zásahu voči odporcom ako súkromným osobám s odôvodnením, že nelegálnym postupom poškodzujú

životné prostredie, konkrétne poľnohospodársku pôdu, pričom odporca 1. je priamo jej vlastníkom, nemôže byť vzťahom občianskoprávnym nielen preto, že nie je založený na princípoch právnej rovnosti subjektov na jednej a druhej strane, že ich vzťah nevznikol na základe prejavu vôle vyplývajúcej z princípu autonómie vôle subjektov tohto vzťahu, ale i preto, že daná oblasť nie je upravená normami súkromného práva. Vzťah medzi navrhovateľom a odporcami je založený na nerovnom právnom postavení, na báze autoritatívnosti zo strany navrhovateľa, pričom ochrana životného prostredia, resp. poľnohospodárskej pôdy, ktorej sa navrhovateľom podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáha, je upravená vyššie citovanými normami verejného práva. Vzhľadom na to vzťah medzi navrhovateľom na jednej strane a odporcami na strane druhej v danom prípade je verejnoprávny. S poukazom na citovaný § 7 ods. 1 O.s.p. potom v danom prípade nie je daná právomoc všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť.

Keďže na nedostatok právomoci súdu musí súd prihliadnuť kedykoľvek v priebehu konania, teda i v odvolacom konaní, pričom ide o nedostatok, ktorý nie je možné odstrániť bolo nevyhnutné, aby odvolací súd s použitím ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 103 a § 104 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. konanie zastavil a vec postúpil orgánu štátnej správy, ktorý má v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 220/2004 Z.z. právomoc vo veci konať a rozhodnúť, teda Obvodnému pozemkovému úradu Trnava do právomoci, ktorého daná vec patrí.

Vzhľadom na to, že zastavenie predmetného konania fakticky zavinil navrhovateľ podaním návrhu na súd, ktorý nemal právomoc vo veci konať, v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. procesne zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, a preto je povinný hradiť jeho trovy. Fakticky tak právo na náhradu trov konania vzniklo odporcom 1. a 2. Keďže ale žiaden z odporcov si právo na náhradu trov konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil, nebola im odvolacím súdom priznaná.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.